

Nr 1193

Av herr **Jonsson** i Mora, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 95, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.*

I proposition nr 95 föreslås vidgad avdragsrätt för folkpensionärer med inkomster vid sidan av folkpensionen. Bakgrunden till förslaget är de orimliga avbränningar som enligt gällande regler träffar folkpensionärens extrainkomster, när dessa överstiger en viss nivå. Den extremt höga marginalbelastningen — ibland överstigande 100 %, d. v. s. mer än hela inkomstökningen — har uppkommit genom en snabb avtrappning av vissa inkomstprövade folkpensionsförmåner, vilken ofta sammanfallit med att skatt börjat utgå. Folkpensionärens extra avdrag för nedsatt skatteförmåga har urholkats och upphört, och kommunalskatten har börjat utgå vid relativt blygsamma inkomster. Som departementschefen anför har därigenom den sammanlagda effekten av pensions- och skattereglerna blivit att pensionärens bruttoinkomstökning i vissa inkomstlägen kommer att motsvaras av en mycket blygsam ökning av hans nettobehållning och att i vissa inkomstlägen ibland t. o. m. en minskning inträder. Detta förhållande är givetvis såväl socialt som samhällsekonomiskt i avsaknad av all saklig motivering. Från vårt håll har också sedan länge krav rests på en ändring av bestämmelserna.

Departementschefen förordar nu att bestämmelserna om reducering av avdraget för nedsatt skatteförmåga skall avpassas så att den samlade effekten av bortfall av folkpensionsförmåner och minskat extra avdrag blir mindre kännbar för den enskilde folkpensionären. Enligt departementschefen skall det ankomma på riksskattenämnden att lämna anvisningar och upprätta tabeller för de extra avdragens storlek vid ökade sidoinkomster. Som vägledning för riksskattenämnden säger departementschefen därefter följande: "Utgångspunkten bör givetvis vara att ökade sidoinkomster inte helt konsumeras." Enligt detta yttrande kommer med de nya reglerna i så måtto en förbättring att inträda att en marginell belastning på 100 % eller däröver skall vara utesluten. Avbräck på 70, 80 och t. o. m. upp till 99 % kommer däremot fortfarande att kunna förekomma att döma av departementschefens formuleringar.

Frågan om folkpensionärernas beskattning har vid flera tillfällen tidigare varit föremål för riksdagens behandling. År 1967 framhöll ett enigt bevillningsutskott (BeU 2) att reglerna för beskattningen av folkpensionärernas sidoinkomster var förenade med påtagliga brister och i vissa fall ledde till orimliga resultat. Utskottet tillstyrkte en riksdagsskrivelse med begäran om *skyndsam* utredning av frågan om beskattningen av folkpensionärernas sidoinkomster. Denna utredning kunde enligt ut-

skottet lämpligen verkställas *med förtur* inom den pågående utredningen om definitiv källskatt. Riksdagen godkände utskottets betänkande.

Trots riksdagens begäran om en skyndsam utredning av frågan om beskattningen av folkpensionärernas sidoinkomster har, som framgick bl. a. av finansministerns svar på en interpellation i ärendet av herr Wedén, något målinriktat utredningsarbete ej igångsatts. Departementschefen avvisar i den föreliggande propositionen direkt riksdagens mening att en översyn bort kunna ske inom ramen för källskatteutredningens arbete. I stället säger finansministern nu att skattereglerna för alla kategorier av låginkomsttagare — således även för folkpensionärerna — skall överses och att förslag därefter kommer att föreläggas riksdagen. Jag hälsar med tillfredsställelse att regeringen beslutat om en översyn av låginkomsttagarnas skattesituation; utvecklingen under det senaste decenniet har medfört en relativt sett större skatteskärpning för de lägre inkomsttagarna än för personer med medelstora eller höga inkomster. Jag vill dock samtidigt beklaga att det för två år sedan av riksdagen gjorda uttalandet, att beskattningen av folkpensionärernas sidoinkomster skyndsamt borde utredas, ej respekterats av regeringen. Därigenom är underlaget för ett beslut som skulle leda till en rimlig behandling av folkpensionärernas sidoinkomster sämre än som annars varit fallet.

Även efter de förbättringar som föreslås i propositionen kommer folkpensionärer med skäligen blygsamma sammanlagda inkomster att träffas av mycket hårda marginella avbräck; enligt departementschefens ord på intill 100 %. Den inte helt preciserade reform som departementschefen nu förordar är enligt min mening inte tillräckligt radikal och långtgående. Jag föreslår därför att riksdagen anger att utgångspunkten för riksskattenämnden, vid dess utarbetande av anvisningar och tabeller för de extra avdragens storlek vid ökande sidoinkomster, bör vara att ökade sidoinkomster ej i något fall skall kunna konsumeras till mer än 80 % mot 99 % i propositionen genom bortfall av inkomstprövade folkpensionsförmåner och ökad skattebelastning.

Under hänvisning till vad ovan anförts hemställer jag,

att riksdagen vid behandlingen av proposition nr 95 måtte uttala att riksskattenämndens anvisningar och tabeller för storleken av avdraget för nedsatt skatteförmåga vid stigande extrainkomster utformas så att den samlade effekten av bortfall av folkpensionsförmåner och minskat extra avdrag ej i något fall må överstiga 80 % av sidoinkomstens ökning.

Stockholm den 28 april 1969

Anders Jonsson (fp)
i Mora
